

Erasmus+

Projekt Nr 2019-1-PL-01-KA201-0655421

„Efektywne strategie w edukacji czytelniczej uczniów“

PARENGĖ J. PLIATKIENĖ

STRATEGIE CZYTELNICZE

Licencja CC0

Kompetencje czytelnicze

- Umiejętność czytania i rozumienia tekstów jest jedną z kluczowych kompetencji, których muszą uczyć szkoły. Kompetencje czytelnicze umożliwiają uczniom samodzielną naukę i pracę oraz uczestnictwo w życiu społecznym..

Przeczytaj – jeszcze nie rozumiem

Umiejętność czytania oznacza:

- rozumieć teksty pisane,
- używać ich,
- i myśleć o nich, aby osiągnąć swoje cele,
- dalej rozwijać swoją wiedzę i potencjał oraz uczestniczyć w życiu społecznym.
- Kompetencja czytelnicza to zatem nie tylko płynność i umiejętność czytania, ale także rozumienie tekstów jako uniwersalnego narzędzia kultury, jako warunek sukcesu zawodowego i uczenia się przez całe życie.

Elementy procesu czytania

Teksty są tym bardziej zrozumiałe, im płynniejsze jest czytanie. Na płynne czytanie składa się dokładność czytania, automatyzacja, szybkość czytania i prawidłowe akcentowanie/syntonaacja. Im wolniejsze tempo czytania, tym trudniej jest uczniom połączyć wyrazy w zdaniu. Czasami pod koniec zdania lub akapitu nie wiedzą już, od czego zaczęli. Według Richter/Christmann (2002) proces czytania składa się z wielu podprocesów, których powodzenie zależy również od płynności czytania:

- rozumienie znaczeń słów,
- tworzenie połączeń między poszczególnymi wyrazami,
- integracja zdań jako jednostek znaczeniowych,
- łączenie sekcji/paragrafów (tematy tekstu),
- znajomość rodzajów tekstów.

Czy wszyscy muszą uczyć?

Promowanie języka i czytania powinno być ważnym tematem na wszystkich przedmiotach i na wszystkich poziomach. W interesie nauczycieli wszystkich przedmiotów leży promowanie językowego rozumienia tekstów przedmiotowych. Wiele tematów jest bardzo skomplikowanych pod względem językowym. Zadania przedmiotowe mogą być dobrze rozwiązane tylko wtedy, gdy ich język jest zrozumiały.

Wymagania wstępne dotyczące nabywania kompetencji czytelniczych

Badacze zajmujący się tematem kompetencji czytelniczych są zgodni co do czynników, które odróżniają dobrych czytelników od słabych. Istnieje sześć warunków wstępnych dla kompetencji czytelniczej:

1. Podstawowa kompetencja poznawcza
2. Wcześniejsza wiedza (o świecie i kontekście), słownictwo
3. Strategie rozumienia tekstu
4. Znajomość cech tekstu / Znajomość próbek tekstu
5. Zainteresowania / Motywacja
6. Indywidualne cechy.

Słabi czytelnicy

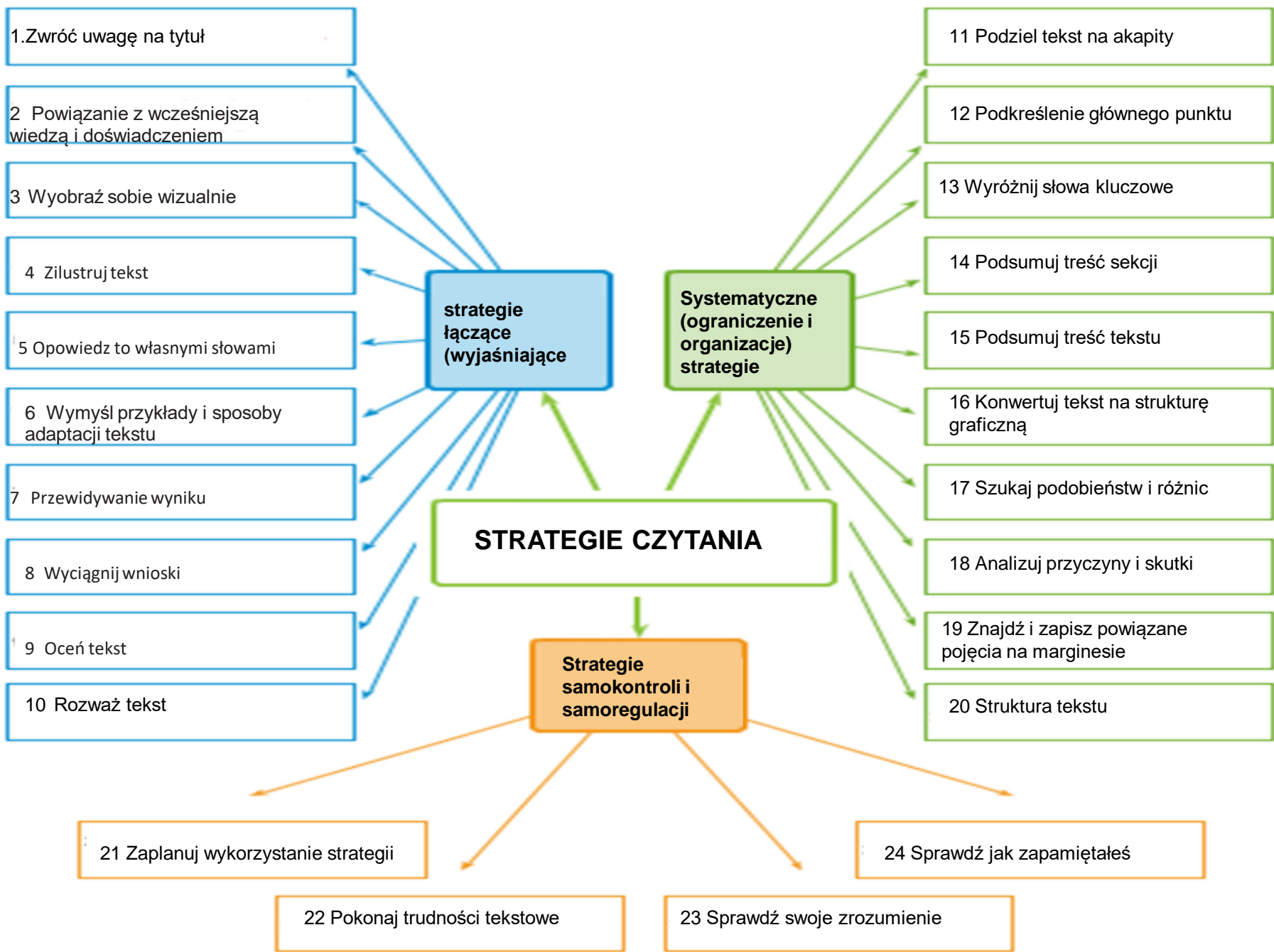

- czytają tekst bez użycia pewnych strategii i mają tendencję do pomijania trudniejszych fragmentów. Nie zauważają, że czegoś nie zrozumieli lub coś pomineli. Są zadowoleni z tego, co "wyniosą" z tekstu przy pierwszej lekturze. W ten sposób nie dostrzegają związków między informacjami, a biorą z tekstu pojedyncze informacje, opowiadają je bez łączenia z tekstem i tworzą własne połączenia na podstawie własnych domysłów.

Dobrzy czytelnicy

Podczas czytania stosują odpowiednie strategie. Świadomie odnoszą to, co czytają, do tego, co już wiedzą, starają się zredukować to, co obejrżeli, do istotnych stwierdzeń, są świadomi, kiedy czegoś nie rozumieją, stosują skuteczne metody rozumienia nieznanych słów i treści.

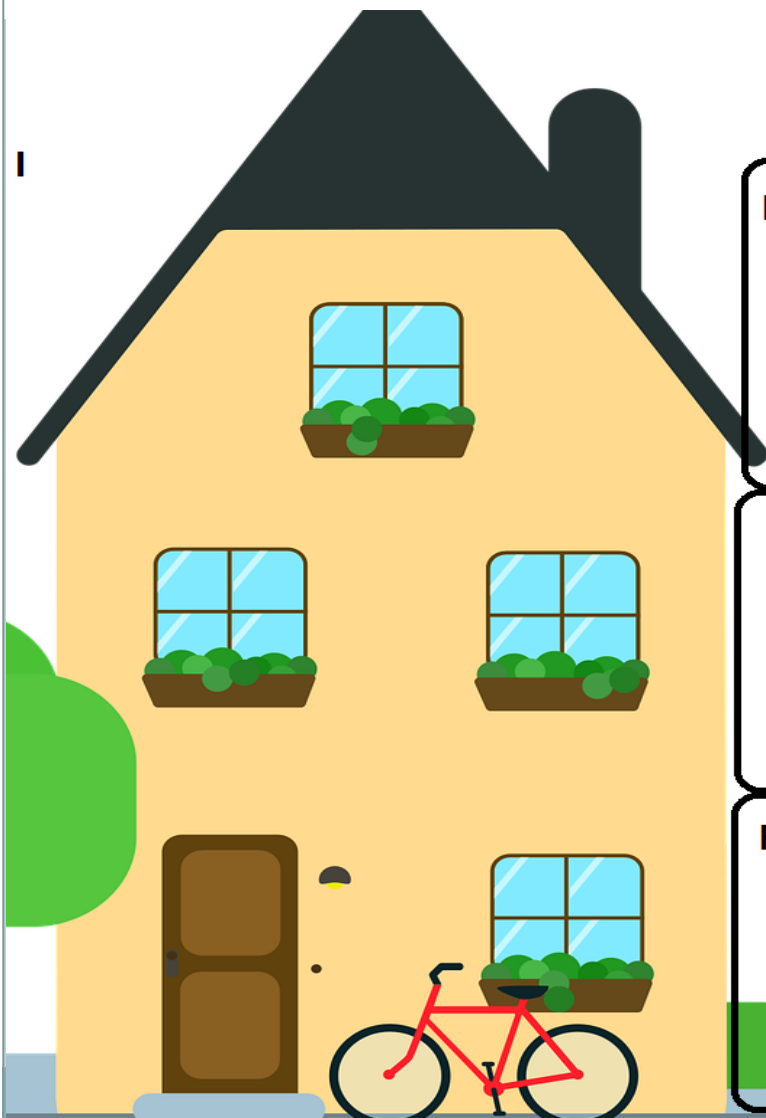

Inteligencje wielorakie

- Matematyczny - logiczny
- Lingwistyczne - językowe
- Fizyczny - kinestetyczny
- Przestrzenny - wizualny
- Muzyczny - rytmiczny

DOM PYTAŃ

Poziom III Jak oceniasz zawartość rozdziału? Czy jest coś, z czym się nie zgadzasz? Dlaczego? Z jakimi pomysłami się zgadzasz? Co o tym sądzisz? Czy wiesz, co mówi ten rozdział? Czy doświadczyłeś tego sam lub osoby z Twojego otoczenia? Czego można się dowiedzieć z tego, co zostało opisane w rozdziale? Jakie wnioski można z niej wyciągnąć? Czego można się nauczyć z tego, co zostało opisane w sekcji? Jakie wnioski można z tego wyciągnąć?

Poziom II Pytania o powiązania w obrębie tekstu (analiza). Co to jest... (to i owo) spowodować? Jak powstaje ...?. Co to są ... Jakie są skutki (tego i tego)? Jak ... (to i tamto) odnosi się do (to i owo)? Porównaj: jak ... różni się? Co jest wspólne dla...? Wyjaśnij: co oznacza ...? Dlaczego...? Jak uzasadnione jest ... (to i owo)?

Poziom I
Pytania dotyczące informacji zawartych w tekście.
Użyj tych pytań: Kto? Kiedy? Gdzie? Jak?
Podsumuj, co jest opisane w każdej części.

Jak uczyć strategii czytania?

- Etap 1. Nauczyciel jako model (głośne myślenie, zapamiętywanie, radzenie sobie z trudnościami percepcyjnymi itp.)
- Etap 2. Uczenie się strategii demonstrowanych przez nauczyciela, systematyczne stosowanie i ciągłe monitorowanie postępów (skuteczne metody uczenia się poprzez współpracę, potrzeba specjalnie zaprojektowanych zadań).
- Etap 3. Samodzielne korzystanie z tekstu jest coraz bardziej zautomatyzowane (uczeń zagłębia się w tekst samodzielnie, stosując jedną strategię).

Jak najwcześniej zacznijcie uczyć różnych strategii czytania

- Do klasy 5: zwracać uwagę na tytuł, wyobrażać sobie akcję, opisy, czerpać z tekstu niektóre fragmenty, opowiadać własnymi słowami, przewidywać itp.
- Klasy 5-6: dzielenie tekstu na części, podkreślanie głównej myśli, podkreślanie słów kluczowych, podsumowanie, wykres – mapa myśli treści.
- Od roku 7: szukanie podobieństw i różnic, strukturyzacja pojęć, analiza przyczyn i skutków, kategoryzacja tekstu itp.

Jak uczyć się strategii czytania we współpracy?

- Do każdej strategii zostały stworzone karty ucznia, aby w sposób wizualny przedstawić je uczniom. Karty mogą być wykorzystywane podczas różnych zajęć i ułatwiają uczniom samodzielne stosowanie strategii czytania. Strategie powinny być uczone tak często, aby ich stosowanie stało się nawykiem. Aby to osiągnąć, należy przedkładać uczenie się oparte na współpracy nad uczeniem się indywidualne. Dzieje się tak dlatego, że kiedy uczniowie uczą się tych strategii we współpracy, są zachęceni do mówienia o nich. W ten sposób stają się bardziej świadomi strategii czytania. Jeśli uczeń uważa, że opanował już jakąś strategię, ale nie potrafi jej wyjaśnić komuś innemu, oznacza to, że nie opanował jej w pełni. Tłumacząc innym, uczeń sprawdza, czy zrozumiał daną strategię.

Cd ...

- Uczenie się we współpracy zachęca również uczniów do uczenia się od siebie nawzajem. Jeśli jeden z uczniów nie zrozumiał jeszcze w pełni lub nie opanował strategii czytania, może zaobserwować, jak stosuje ją kolega z klasy i w ten sposób przyjąć dany model. W końcu sam spróbuje i ponownie porówna się kolegą z klasy. Dzięki porównywaniu uczniowie szybciej zauważają, że dana strategia jest stosowana nieprawidłowo i mogą ją poprawić przed utrwaleniem. Ponadto, uczenie się we współpracy motywuje uczniów. Nauka strategii czytania i ciągłe ich stosowanie to duże wyzwanie. Wprowadź co roku kilka strategii czytania i nie zapominaj o tych, których już się nauczyłeś. Kiedy uczniowie mogą nauczyć się tych strategii, wymieniając je z innymi i stale wykorzystując je w ćwiczeniach opartych na współpracy, uczą się łatwiej i dłużej.

Spostrzeżenia nauczycieli

- Uczniowie klas 6 i 8 lepiej radzą sobie z wyszukiwaniem informacji w tekście i analizą zadania.
- Uczniowie szkół podstawowych lepiej radzą sobie z analizą słuchową.
- Potrafią łatwiej zadawać pytania i formułować pytania do tekstu tematycznego.
- Uczniowie są bardziej zaangażowani w swoją pracę.

"Szanuję siebie za to, że próbuję zmienić swoje życie. Szanuję siebie za to, że pozwalam sobie na błędy i że chcę się zmienić. Szanuję siebie za to, że robię to, co potrafię najlepiej". Menis

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ